

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 108PP/32/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124011422
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kurucová PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124011422.2

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Andreou Kurucovou, PhD. v trestnej veci odsúdeného M. G., o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. júla 2024 na Okresnom súde Trnava, takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, sa návrh M. G., T. XX. I. XXXX D. U., trvale bytom G. XXX/XX, N. H., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trnava z 30. novembra 2021, sp. zn. 6T/6/2021, právoplatným 30. novembra 2021 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava z 12. decembra 2023, sp. zn. 6T/6/2021 a trestným rozkazom Okresného súdu Trnava z 27. marca 2022, sp. zn. 0T/71/2022, právoplatným 27. marca 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava z 20. júna 2024, sp. zn. 0T/71/2022, zamieťa.

odôvodnenie:

Dňa 17. mája 2024 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v žiadosti uvádza, že aj jeho matka sa zaručila za to, že bude viesť na slobode riadny život a že sa zamestná.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to žiadosť odsúdeného, lustrácie odsúdeného v registroch REGOB, ZVJS, databáze súdov, aktuálny odpis RT, hodnotenie ÚVTOS, skrátený výpis klienta, rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2021 sp. zn. 6T/6/2021 a spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/71/2022.

Zo skráteného výpisu klienta, ako aj z oboznámených rozhodnutí súdov vyplýva, že odsúdený bol rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2021 sp. zn. 6T/6/2021 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádež podľa § 212 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 12. decembra 2023 súd rozhodol, že odsúdený sa v skúšobnej dobe neosvedčil a vykoná trest uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2021 sp. zn. 6T/6/2021 so zaradením odsúdeného na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Ďalej bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 27. marca 2022 sp. zn. 0T/71/2022 uznaný vinným zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno d) Trestného zákona, za čo mu súd uložil trest povinnej práce vo výmere 120 hodín a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 3 roky. Nakoľko odsúdený nevykonal trest povinnej práce v určenom rozsahu, uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 20. júna 2024 sp. zn. 0T/71/2022 súd premenil zvyšok trestu povinnej práce na trest odňatia slobody vo výmere 32 dní so zaradením odsúdeného na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že odsúdený nastúpil sám do výkonu trestu dňa 29. januára 2024 do ÚVTOS Leopoldov. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytol sa jeden prípad, kedy pri predvádzaní na nákup odovzdal svoj preukaz odsúdeného inému odsúdenému, aby mu vykonal nákup. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený nebol, disciplinárne potrestaný bol jedenkrát a to dňa 20. februára 2024 pokarhaním, kedy porušil zákaz zneužitia a poškodenia preukazu odsúdeného. Odsúdený bol dňa 27. februára 2024 premiestnený do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, kde je umiestnený doposiaľ.

Správanie a vystupovanie menovaného počas výkonu trestu v aktuálnom ÚVTOS nie je vždy na požadovanej úrovni. Počas eskorty nadväzoval nedovolené kontakty s inými odsúdenými. Ústavný poriadok dodržiava, príkazy príslušníkov sa snaží rešpektovať. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. V kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. V aktuálnom ÚVTOS disciplinárne odmenený nebol, disciplinárne potrestaný bol jedenkrát a to dňa 23. apríla 2024 zákazom najviac dvoch nákupov, kedy porušil zákaz nadväzovať kontakty.

Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Do oddielových aktivít v rámci kultúrno - osvetovej činnosti sa aktívne zapája. Voľný čas využíva zmysluplne. Odsúdený nebol v aktuálnom ÚVTOS pracovne zaradený. Podľa potreby a určenia je na oddiele zapájaný do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. K prideleným úlohám pristupuje zodpovedne. Menovaný vyrastal v úplnej rodine. Otec už nežije. Má jedného súrodenca. Po skončení základnej školy v ďalšom štúdiu pokračoval na strednej odbornej škole polytechnickej, kde sa vyučil v odbore stolár. Pred výkonom trestu pracoval vo výrobe a montáži plastových okien a žalúzií vo firme Adler. Odsúdený je slobodný, bezdetný. Vyživovaciú povinnosť si nehlásil. Počas výkonu trestu udržiava kontakt formou korešpondencie a telefonovania s matkou. Po výkone trestu sa plánuje vrátiť bývať do miesta trvalého pobytu. Odsúdený je zaradený do skupinových foriem práce, je členom diskusnej skupiny na oddiele. Ďalej mu je venovaný individuálny prístup so zameraním k dodržiavaniu interných a spoločenských predpisov. K svojej trestnej činnosti má len čiastočne kritický postoj. Možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní stanovené krátkodobé ciele zaobchádzania. Resocializačná prognóza je u odsúdeného podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA menej priaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 2 záznamy.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že s ohľadom na vykonané dokazovanie má za preukázané, že odsúdený síce spĺňa formálnu podmienku, avšak ani jednu z materiálnych nesplnil. Poukazuje na aktuálne vykázané dva disciplinárne tresty, ako i na skutočnosť, že odsúdený čiastočne plní vo výkone trestu stanovené krátkodobé ciele programu zaobchádzania, tiež treba dať do úvahy aj skutočnosť a to len čiastočnú kritičnosť odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS tiež vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. S ohľadom na uvedené navrhuje žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnuť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že trvá na podanej žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Náprava u neho prebehla, ľutuje všetko, čo spravil. Chce sa vrátiť domov. Má zamestnanie, kde ho čakajú. Ľutuje aj tie pokarhania uvedené v hodnotení, dostal ich skoro za nič. Boli to nedorozumenia s nákupmi, referent to videl, tak mu dal pokarhanie. Ďalšie bolo, že na súde bol celý čas ticho a keď sa ho pýtali kedy to má, odpovedal a za to, že povedal čas, kedy to má, dostal pokarhanie.

Zástupca ÚVTOS na verejnom zasadnutí uviedol, že od podania hodnotenia neprišlo k zmene, záver hodnotenia zostáva nezmenený.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý,

môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 odsek 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 5. júna 2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 odsek 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Formálna podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 29. apríla 2024. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 26. júla 2024 je táto podmienka splnená.

Prvá a druhá materiálna podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie a že od neho možno očakávať že v budúcnosti povedie riadny život, podľa názoru súdu splnené nie sú. K otázke posudzovania preukázania polepšenia súd uvádza, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Na konštatovanie polepšenia sa odsúdeného nestačí adaptácia odsúdeného na podmienky výkonu trestu, ale z konania odsúdeného musí byť zrejmý záujem odsúdeného ukázať zmenu svojho správania k lepšiemu, čo u odsúdeného súd preukázané nemá. V hodnotení ÚVTOS sa uvádza, že správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni - odsúdený bol dvakrát disciplinárne potrestaný, pri predvádzaní na nákup odovzdal svoj preukaz odsúdeného inému odsúdenému, aby mu vykonal nákup; počas eskorty nadväzoval nedovolený kontakt s inými odsúdenými. Disciplinárne odmenený nebol. Polepšeniu sa odsúdeného vo výkone trestu tiež nenasvedčuje fakt, že odsúdený, ako sa uvádza v hodnotení ÚVTOS, k spáchanému trestnému činu verbalizuje iba čiastočne kritický postoj a ciele stanovené programom zaobchádzania plní tiež iba čiastočne. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, má súd za to, že ak odsúdený nie je schopný viesť život v súlade so stanovenými pravidlami v chránenom prostredí, je ťažko uveriteľné, že by bol schopný a ochotný viesť riadny život na slobode. Zo všetkých týchto konkrétnych skutočností súd dospel k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie a preto prvá materiálna podmienka nie je splnená. V dôsledku nesplnenia prvej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného nemožno dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvodenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život, čiže ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život. Odsúdený bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný, v prvom prípade pre prečin krádeže, v druhom prípade prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Odsúdený si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený mu pôvodne ako trest podmiennečný rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2021 sp. zn. 6T/6/2021 pre prečin krádež podľa § 212 odsek 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona, kedy mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Odsúdený sa však v priebehu skúšobnej doby opätovne dostal do rozporu so zákonom, keď viedol motorové vozidlo, napriek tomu, že mu bola rozhodnutím o priestupku ORPZ Trnava uložená sankcia zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 12 mesiacov a s vedomím, že uvedený čin pácha v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, keď ani tieto skutočnosti či hrozba nepodmiennečného výkonu trestu odňatia slobody ho od takéhoto konania neodradili a preto bolo rozhodnuté o jeho neosvedčení a nariadení výkonu uloženého trestu. K náprave odsúdeného tiež nevedol ani druhý z trestov uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 27. marca 2022 sp. zn. 0T/71/2022 pôvodne ako alternatívny trest povinnej práce, kedy odsúdený napriek vedomiu, že ak trest povinnej práce nevykoná bude mu premenený na nepodmiennečný trest odňatia slobody, trest povinnej práce v stanovenom rozsahu nevykonal a preto súd rozhodol o premene nevykonaného zvyšku trestu povinnej práce na nepodmiennečný trest odňatia slobody. Súd tiež prihliadol na hodnotenie odsúdeného riaditeľom ÚVTOS, v ktorom sa uvádza, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti u odsúdeného je stredné, riaditeľ ÚVTOS v závere uviedol, že neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť. Z vyššie uvedených skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z dôvodu nesplnenia materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie

doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.